

תהליך כינון הממשלה בישראל:

משהסתיימה כהונת הממשלה (ראש הממשלה, או הממשלה החליטו להתפטר. נפטר ראש הממשלה, הכנסת הצביעה אי אמון בממשלה, תם המועד החוקי של כהונת הכנסת, והיבחרות כנסת חדשה, לא נתקבל חוק התקציב עד סוף חודש מרץ) יש להרכיב ממשלה חדשה. עד לכינונה יש להקפיד על:

עקרון רציפות השלטון – תמיד תהיה ממשלה בישראל. אין מצב של העדר אחריות. אחד השרים מחליף את ראש הממשלה בתפקידו

ממשלת מעבר - הממשלה היוצאת (מתפזרת) מכהנת ומנהלת את ענייני המדינה בתקופה שבין סיום כהונתה של הממשלה היוצאת עד לכינונה של הממשלה החדשה.

השלבים לכינון הממשלה (קואליציה):

1. התייעצות של הנשיא עם הסיעות השונות והחדשות בכנסת כדי שיכיר את הלך הרוח הפוליטי ומהו הגוש הפוליטי והגדול שמתהווה בכנסת.
2. הנשיא מטיל את מלאכת הרכבת הממשלה על ראש המפלגה בעלת הסיכוי הגדול ביותר לצרף אליה רוב תומכים בכנסת שמהווים גוש פוליטי.
3. ראש המפלגה בעל המנדט להרכיב הממשלה פותח במשא ומתן לכינון קואליציה חדשה תוך כדי גיבוש קווי יסוד לממשלה הבאה שמייצגים הסכמה מסוימת על חלק מהנושאים גם אם לא על כולם.
4. כאשר הצדדים מגיעים להסכמות יש חתימה על ההסכמים בין המפלגות שנחשפים כיום לציבור במדינה.
5. הממשלה מציגה את קווי היסוד ושריה לפני הכנסת וזו האחרונה תעניק לה אמון וכוח של רוב חברי הבית (לפחות 61).

ממשלה קואליציונית

ממשלה המורכבת מכמה מפלגות כדי לזכות בתמיכה של 61 חברי כנסת לפחות, וגיבשה הסכם פוליטי הנחתם בין המפלגות החברות בקואליציה. כל מפלגה מצטרפת חותמת מול המפלגה שנבחרה להקים ממשלה על הסכם זה המציין את הנושאים שעליהם הסכימו הצדדים, זכויות וחובות המפלגה המצטרפת ומה כל צד יקבל. הסכם זה חייב להיות גלוי ושקוף לציבור.

העקרונות הדמוקרטיים הבאים לידי ביטוי בכינון קואליציה חדשה:

עקרון הפלורליזם שמעודד ריבוי דעות ומכניס לממשלה דעות מגוונות ונוגדות זו לזו.

עקרון ההסכמיות המבטא את ההסכמה של כל המפלגות הנכנסות לקואליציה סביב כללים ברורים וקווי יסוד המכתיבים התנהגות הממשלה.

עקרון הכרעת הרוב החלטות הממשלה והקואליציה יתקבלו בהכרעה של רוב החברים.

היתרונות של ממשל קואליציוני:

1. כל ראשי הממשלות של ישראל שואפים להקים קואליציה רחבה כלל האפשר שתורכב מלמעלה מ-61 חברי כנסת.
2. קואליציה רחבה מאד(80 חברי כנסת) תדגיש "הסכמיות", "פלורליזם" ו"הכרעת הרוב".
3. קואליציה רחבה מחזקת את הלגיטימיות של הממשל.
4. מקטינה את התלות של הממשלה במפלגות קטנות. כך אין איום סחיטה של מפלגות קטנות כלפי המפלגה הגדולה שכן הקואליציה גדולה וחזקה.
5. היא מרחביה את תחושת השותפות הלאומית מכיוון שהחברות בה מצליחות להגיע להסכמה בנוגע לנושאים שעל סדר היום.
6. קואליציה רחבה מצמצמת את גודלה של האופוזיציה ומקטינה את היכולת שלה להתנגד לפעולות הממשלה ובכך גם קל יותר להעביר חקיקה בכנסת.
7. קואליציה רחבה מבטיחה את היציבות של הממשלה ויכולתה לתפקד באופן יציב.

החסרונות של ממשלה קואליציונית רחבה:

1. ריבוי דעות בממשלה מקשה מאד על גיבוש קו אחיד של מדיניות הממשלה. עיסוק בבעיות פוליטיות פנימיות ופחות בסוגיות הלאומיות שסביבן קשה גם לגבש קו אחיד וברור של מדיניות.
2. האופוזיציה היא קטנה ולא משמעותית, ולכן אין פיקוח מספיק וביקורת על השלטון.
3. קואליציה רחבה יוצרת לעיתים בזבז גדול של כספים, כי יש הגדלה של המנגנונים המנהליים.

הסכנות בקואליציה צרה:

1. סחטנות פוליטית מצד המשתתפות בקואליציה, כי פרישה של אחת מהן עלולה לגרום לאיבוד הרוב.
2. האופוזיציה תנצל כל הזדמנות כדי לנסות ולהפיל את הממשלה.
3. יש קושי בהעברת חוקים או החלטות כי הקואליציה מוגבלת בפעולותיה, ובכל הצבעה היא חוששת מאי-אמון.